

РЕШЕНИЕ

№ 157

гр. Варна, 08.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Светлана Тодорова

при участието на секретаря Мария Д. М.ова
като разгледа докладваното от Светлана Тодорова Търговско дело №
20233100900477 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по предявен от **В. С. У. с ЕГН ******* с адрес ****, чрез пълномощник адв. М. Д., АК Варна, срещу **„АРТ ПРОЕКТ“ ЕООД ЕИК 103587881** със седалище и адрес на управление гр. Варна, ул.Любен Каравелов 3 ап.20, представлявано от управителя Е.И. У., осъдителен иск за заплащане на сумата от 403 500 лева, на осн. чл.125, ал.3 от ТЗ, представляваща стойността на дружествения дял на прекратилия поради смърт участието си съдружник и нейн наследодател С.Г.У., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното издължаване.

Ищецът твърди, че е наследник по закон - дъщеря на С.Г.У., починал на 15.07.2023г., б.ж. на гр. Варна, който към датата на смъртта си е бил съдружник и управител, заедно с другия съдружник, в „АРТ ПРОЕКТ“ ЕООД ЕИК 103587881, като е притежавал 25 дяла от по 100 лева, или дял от капитала на дружеството в размер на 2 500 лв. от общо вписан капитал в размер на 5 000 лв.

Твърди се, че съгласно публикуван счетоводен баланс на дружеството към м.12.2022г. същото притежава активи в размер на 807 000 лева; няма пасиви, а на практика не осъществява дейност, поради което размера на

дружествения дял възлиза на 403 500 лева.

Сочи се, че ищцата е поканила дружеството с покана, връчена на 26.07.2023г., да бъде съставен междинен счетоводен баланс към 31.07.2023г., като до 15.08.2023г. да ѝ се заплати стойността на дела. Ищцата заявила, че не желае да бъде приета за съдружник в дружеството.

Твърди се, че на проведеното от 01.08.2023г. ОС на „Арт Проект“ ООД е взето решение за съставяне на междинен счетоводен баланс, съотв. за изплащане на дела на наследника на починалия съдружник, но към настоящия момент това не било сторено.

В подаден в срока по чл. 367 от ГПК **писмен отговор** ответното дружество оспорва иска по основание и размер.

Не се оспорват фактите, че ищцата е единствен наследник по закон на починалия съдружник, който е бивш съпруг на представляващия ответното дружество; също, че наследодателят е притежавал половината от дружествения капитал на ответното дружество. Сочи се, че представляващият ответното дружество е майка на ищцата.

Оспорва се активната процесуална легитимация на ищцата, като се сочи, че същата вероятно е недостойна да наследи баща си на основание чл. 3, б."а" и б."в" от Закона за наследството. Конкретно се въвеждат твърдения, че баща ѝ бил здрав; в деня преди смъртта посетил заедно със счетоводителя банката, в която била открита сметка на дружеството, като чувствал много добре. В нощта на смъртта в дома на У. идва линейка, а кратко време след това той е изведен от жилището си от приятел на ищцата; престоява около пет дни в моргата преди да бъде погребан. Сочи се, че ищцата се е снабдила с удостоверение за наследници още на втория ден след смъртта му; още същия месец тя е настоява пред ответното дружество за изплащане стойността на дела на баща си, а на следващия месец е завела и настоящото производство.

Сочи се, че С. У. е направил завещание, депозирано при нотариус И.О. и което след смъртта му вероятно е било получено от ищцата, като вероятно същото е унищожила или укрило.

Оспорва се основателността на исковата претенция, като се твърди, че починалият като съуправител е имал достъп до Б.ите сметки на дружеството и касата. Преди развода си Е. и С. У.и са живеели в гр.****, в което жилище е

била касата /метална/ на дружеството, където освен личното оръжие на У. са се съхранявали и парите на дружеството. Ответникът твърди, че когато ищцата с баща ѝ са сменили патрона за входната врата на това жилище /без да дадат ключ на майката/ в началото на м.03.2022 год. в касата е имало 300 000лв. налични в брой пари на ответното дружество. Освен това през 2022 год. С. У. е изтеглил от фирмената сметка 192 000лв. - също средства, за които няма представени разходооправдателни документи - т.е. присвоените от него пари от касата на дружеството са в размер около 492 000лв.

Ищецът депозира **допълнителна искова молба**, в която се оспорват въведените с ОИМ твърдения и възражения на ответника.

Оспорва се твърдението на ответната страна, че ищцата е недостойна да наследи баща си на основание чл.3, б."а" и б."в" от Закона за наследството. Сочи се, че липсват законовите предпоставки за това, доколкото не се твърди, а и не е налице влязла в сила присъда, съотв. решение по чл.124, ал.5 от ГПК. Сочи практика на касационната инстанция (р. № 203/2.07.2010 г. по гр. д. № 790/2009 г. на ВКС, I г. о., р. № 19 от 2.02.2011 г. по гр. д. № 1788/2009 г. на V г. о.). Оспорват се твърденията за получено от ищцата завещание, след което да го е унищожила или скрила.

Твърди се, че У. е страдал от множество тежки заболявания, като е изписан от болница на 06.07.2023г., едва няколко дни преди смъртта си, а здравословните му проблеми били от години.

Твърди се, че касата на дружеството никога не се е намирала на адрес гр. ****, а на адрес гр. Варна, ул. Любен Каравелов № 3, ап. 20, където е адресът на управление на дружеството от момента на неговото създаване и където живее управителят на ответното дружество Е. У., която единствено има достъп до касата на дружеството. Сочи се, че същата има ключ и достъп и до адрес гр. **** и само тя е знаела колко пари има в касата на дружеството към датата на смъртта на У..

Сочи се, че съгласно обявен в ТР ГФО на ответното дружество към 31.12.2023 г., касовата наличност към въпросната дата е била в размер на 143 000 лева, а към 31.12.2021 г., в размер на 3 000 лева. Сочи се, че публикувания и обявен ГФО на ответното дружество е подписан лично от У., както и от счетоводителя на ответното дружество. В тази връзка се твърди, че ако е имало касова наличност от 492 000лв., което е в противоречие със

съставените от дружеството счетоводни документи, то същата е била присвоена от У..

Пояснява се, че ако има изтеглени средства, които не са върнати в патримониума на търговеца, или пък ако нищо не е плащано с тези пари, би следвало да възникне вземане от лицето, което е изтеглило паричните средства. В този случай парите напускат патримониума на предприятието и се трансформират във вземане, което лицето неправомерно е изтеглило тези парични средства. Паричните средства се трансформират във вземане до покриване на това вземане в някаква форма, представяне на фактури или възстановяване на паричните средства, но това вземане също е актив на предприятието и следва да бъде отразено в баланса, а съгласно публикувания и обявен ГФО на ответното дружество, подписан лично от У., както и от счетоводителя на ответното дружество, няма осчетоводени вземания от подотчетни лица.

Сочи се, че в счетоводната практика е възприето да не се съставят приходни ордери при заприхождаване в касата на изтеглените от Б.ата сметка парични средства. Дори тази практика да е порочна и да не съответства на Закона за счетоводството, ищецът може да се позове на водените при ответника счетоводни записвания. Пзовава се на приетото с решение № 423/01.06.2006 г. по т. д. № 9/2006 г., на ВКС е прието, че дори водените в нарушение на Закона за счетоводството счетоводни книги могат да бъдат доказателство, с тази разлика, че на тях може да се позовава търговец, който не ги е водил /по аргумент за противното от чл. 55, ал. 2 ТЗ/.

В представения **отговор на допълнителната ИМ** ответникът поддържа въведените възражения. Твърди се, че У. била полагала грижи за починалия като предоставяла парични средства.

Твърди, че касата е съхранява в жилището, обитавано от ищцата и баща ѝ, от което жилище представляващият ответника е била изгонена, патрона на бравата сменен през март 2022 год., като от тогава тя няма достъп до този имот.

В съдебно заседание процесуалният представител на ищеца поддържа изложените доводи. Процесуалният представител на ответното дружество оспорва иска и настоява за отхвърляването му.

СЪДЪТ след като взе предвид доводите на страните и прецени

събраните по делото доказателства, съобразно чл. 12 и чл. 235, ал. 2 ГПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Между страните не се спори, че наследодателят на ищцата, С.Г.У., е бил съдружник в ответното дружество с ограничена отговорност като членственото правоотношение е прекратено на 15.07.2023г. със смъртта на съдружника. Не е спорно, че ищецът е наследник по закон на починалия съдружник С. У., придобил в изключителна собственост наследствените права, съответстващи на 25 дружествени дяла от капитала на ответното дружество. Принципно стойността на дружествения дял, който има право да получи следва да се определи по баланс на дружеството към 31.07.2023г.

Не се оспорва твърдението, че към момента на смъртта си наследодателят на ищцата С. У. е притежавал 1/2 от капитала на ответното дружество. Това обстоятелство се потвърждава и от обявления в търговския регистър дружествен договор към 21.04.2005г.

Спорът се свежда до правилното определяне на равностойността на дружествения дял на наследодателя на ищцата с оглед отказа на ответното дружество да състави баланс към релевантния момент, както и предвид твърденията на ответника за наличието на данни за еднолично разпореждане с парични средства от страна на починалия съдружник и непокриване на това задължение в счетоводството на дружеството.

Според Решение № 224 от 10.09.2010 г. на ВКС по т. д. № 765/2008 г., II т. о., ТК, стойностното изражение на дружествения дял на съдружник, участието на който в капиталово ТД е преустановено, следва да е базирано или на съставен от дружеството междинен счетоводен баланс, който няма обвързваща съда материална доказателствена сила и при оспорване извършените счетоводни записвания редовността им подлежи на изрична проверка, или, при непредставяне на такъв междинен баланс от задълженото лице, на заключение на допусната и изслушана в хода на делото специализирана съдебно-икономическа експертиза (в този смисъл и Решение № 73 от 17.10.2017 г. на ВКС по т. д. № 1465/2015 г., II т. о., ТК).

По спорния размер на дължимия в парично изражение и подлежащ на изплащане дял е допусната и изслушана заключението по съдебно-счетоводна експертиза, изготвено в два варианта.

Заключението на вещото лице е изготвено въз основа на данни,

съдържащи се по партидата на дружеството в ТД на НАП гр.Варна.

Съгласно писмо с изх. № 14-иск-01177/08.02.2024г., изд. от ЦУ „Банка ДСК“ АД е установено, че дружеството е титуляр на разплащателна сметка в левове, открита на 05.07.2017г. № /2/ 24534515 IBAN **** с титуляр „Арт Проект“ ЕООД ЕИК 103587881.

Съгласно писмо изх.№ 819000807/09.01.2024г., изд. от ОД на МВР Варна, Сектор Пътна полиция, се установява, че по партидата на дружеството липсват данни за собствени ППС.

Видно от удостоверение изх. № 129/08.01.2024г. на Агенция по вписванията СВп Варна през периода от 2001г. до 2023г. по партидата на „АРТ-ПРОЕКТ“ ООД ЕИК 103587881 са налице данни за вписвания, отбелязвания и заличавания на осн.чл.45 б. а и б. от ПВп.

От справка с изх. № 0181/12.01.2024г., дадена от Камарата на ЧСИ се установява, че партидата на дружеството няма регистрирани висящи изпълнителни дела към 12.01.2024г.

При изготвяне на заключението вещото лице ползва обратни ведомости, главни книги, детайлни хронологични ведомости по документи за сметка 501 и 503 – разплащателна сметка Банка ДСК; Б.и извлечения за движението по разплащателната сметка и данни от ел.партида на ответното дружеството, водена от АВп ТР.

От заключението на вещото лице по ССчЕ, което съдът кредитира като изготвено от специалист, притежаващ необходимите знания и квалификация, се установява, че счетоводната отчетност на „Арт Проект“ ЕООД за периода 16.08.2018г. – 31.07.2023г. е водена редовно и в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството, като прилаганата форма на счетоводството дава необходимата информация за стопанските операции от хронологична и систематична гледна точка. Изпълнени са задълженията за водене и предаване на регистри по ЗДДС и ППЗДДС. Подадени са годишните данъчни декларации по ЗКПО, като ГФО са публикувани на страницата на АВп Търговски регистър.

Разпоредбата на чл. 125, ал. 3 ТЗ е императивна и предвижда, че при прекратяване участието на съдружник в дружество с ограничена отговорност му се изплаща сума, определена по размер съобразно участието на

съдружника в капитала на дружеството по счетоводен баланс към края на месеца, през който е настъпило прекратяването (така решение № 224/10.09.2010 г. на ВКС, II ТО, по т. д. № 765/2008 г. и решение № 120 от 10.07.2012 г., по т. д. № 781/2011 г. на ВКС, II ТО).

Имуществената последица по чл. 125, ал. 3 ТЗ е правото на съдружника да иска паричната равностойност на дружествените си дялове.

Предпоставка за уважаване на иска е да е прекратено участието на съдружника, обезщетението да не е изплатено от дружеството, като изчислението на равностойността на дружествения дял се извършва, въз основа на т. нар. чист актив (разлика между активи и пасиви без собствен капитал, в т.ч. резерви и финансов резултат) – Решение № 224/10.09.10 г. по т. д. № 765/08 г. на II т. о., решение № 100 от 07.02.2013 г., по т. д. № 665/2011 г. на ВКС, I ТО.

По делото се установява, че наследодателят на ищците е починал на 16.07.2023г. Към тази дата С. У. е притежавал качеството съдружник в ответното дружество, като участието му е прекратено поради настъпилата смърт.

Съгласно чл. 125, ал. 3 от ТЗ имуществените последици от прекратяване на участието на починалия съдружник в ответното дружество следва да се уредят съобразно счетоводен баланс към края на месец май 2019 г.

Предмет на оценяването е собствения капитал на дружеството, тоест оценката се определя на основата на активите и пасивите, които то има. Разликата между сумата на разполагаемите активи и сумата на съществуващите пасиви в даден момент е сумата на активите, създадени със собствения капитал на предприятието. За обозначаването му се използват и понятията нетни активи или чиста стойност.

Съгласно Общите разпоредби на НСС (01.01.2016г.) собственият капитал е остатъка от признатите активи след приспадане на признатите пасиви и се материализира в Раздел А в пасива на баланса.

В приложение № 6 на експертизата подробно са описани заприходените суми, които са изтеглени от С. У. от „Банка ДСК“ АД за периода 16.08.2028г. – 15.07.2023г. и тяхното разходване, като се установява, че част от същите са възстановявани чрез внасяне по разплащателната сметка, извършвани са

плащания на доставчици и на НАП, както и други плащания. След изплащане на дивидент на съдружниците в общ размер от 133 хил.лв (без данък дивидент) към 31.07.2023г. в касата е налична сума от 1 313.80 лева.

Съгласно изготвения от експертизата счетоводен баланс към 31.07.2023г. собственият капитал – Раздел А от пасива - възлиза на 660 885.32 лева.

Изготвен е и втори вариант, при който актива, представляващ земя на адрес гр.Варна, ул. Тодор Костов 10 на стойност 255 677.26 лева е изключен, при което чистата стойност на активите на дружеството възлиза на 405 208.06 лева. Вещото лице докладва, че построените върху имота жилища са продадени на чужди граждани, които по силата на закона са лишени от право да притежават земя, като същата е останала в патримониума на дружеството.

Относно начина на изчисляване на равностойността на дружествения дял е налице константна практика на ВКС, обективизирана в решение № 64 от 09.06.2009 г., по т. д. № 504/2008 г. на II ТО; решение № 100 от 07.02.2013 г., по т. д. 665/2011 г. на I ТО; решение № 466 от 30.06.2008 г., по т. д. № 112/2008 г. на II ТО и др., която приема, че за да се определи стойността на дяловете на прекратилия участието си съдружник в дружество с ограничена отговорност, следва от актива по счетоводния баланс включващ стойността на дълготрайните материални активи на дружеството (напр. земя, сгради), други нематериални активи и краткотрайни материални активи, да се извади тази част от пасива, която формира задълженията на дружеството (без собствения капитал).

При съпоставяне на двете величини, ако сумата на активите е по-висока от задълженията, т.е. собственият капитал е положителна величина, се получава условно наречен „чист актив“, стойността на който се разделя на броя на дяловете, формиращи капитала на дружество. Паричната равностойност на дяловете на прекратилия участието си съдружник се равнява на произведението от броя на притежаваните дялове и определената стойност на един дружествен дял.

В настоящия случай дружеството е действащо към 31.07.2023г., поради което приложима е методиката да бъде изчислен дружествения дял на наследника на ищеца, като се ползва съставения от експерта към

31.07.2023г. счетоводен баланс по първия вариант.

Същият дава вярна и точна представа за финансовото състояние на търговското дружество. Липсва основание за изключване на земята като актив към момента на съставяне на отчета, доколкото активът е наличен, а отчуждаването му е предмет на бъдещи сделки.

На основание данни от изготвения счетоводен баланс към 31.07.2023г. и съгласно заключението на вещното лице равностойността на дружествения дял на С. У. възлиза на 330 442.66 лева.

Не се установи възражението на ответника, че ищцата е недостойна да наследи баща си, С. У., на осн.чл. 3, б. а и б.б от ЗН. Извършването на престъпление, респ. наличието на престъпно обстоятелство, имащо значение за наследственото правоприемство и правата на законните наследници се установява с влязла в законна сила присъда или решение на гражданския съд, за което в настоящото производство доказателства не са ангажирани, въпреки указаната тежест на доказване в тази насока.

По изложените съображения искът за заплащане на дружествения дял на починалия съдружник е основателен и доказан за сумата от 330 442.66 лева, до който размер следва да бъде уважен, а за разликата над 330 442.66 лева до предявения размер от 403 500 лева – да се отхвърли.

По разноските :

Съразмерно на уважената част в полза на ищеца следва да бъдат присъдени сторените разноски, съгласно представен списък по чл.80 от ГПК и разходни документи общо в размер на 33 855.82 лева.

При този изход от делото и съгласно направеното искане, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, ответникът има право на сторените в производството разноски общо в размер на 3 812.22 лева.

Мотивиран от гореизложеното, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОСЪЖДА „АРТ ПРОЕКТ" ЕООД ЕИК 103587881 със седалище и адрес на управление гр. Варна, ул.Любен Каравелов 3 ап.20, представлявано от управителя Е.И. У., на осн. чл.125, ал.3 от ТЗ да заплати на **В. С. У. с ЕГН ******* с адрес **** сумата от **330 442.66 лева**, представляваща

стойността на дружествения дял на прекратилия поради смърт участието си съдружник и нейн наследодател С.Г.У., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба – 16.08.2023г. до окончателното плащане, на осн. чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 330 442.66 лева до предявения размер от 403 500 лева.

ОСЪЖДА „АРТ ПРОЕКТ" ЕООД ЕИК 103587881 със седалище и адрес на управление гр. Варна, ул.Любен Каравелов 3 ап.20, представлявано от управителя Е.И. У., на осн. чл.125, ал.3 от ТЗ да заплати на **В. С. У. с ЕГН ******* с адрес **** сумата от 33 855.82 лева, представляваща сторени пред ВОС съдебно-деловодни разноси, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК.

ОСЪЖДА В. С. У. с ЕГН ***** с адрес **** да заплати на **„АРТ ПРОЕКТ" ЕООД ЕИК 103587881** със седалище и адрес на управление гр. Варна, ул.Любен Каравелов 3 ап.20, представлявано от управителя Е.И. У., сумата от 3 812.22 лева, представляваща сторени пред ВОС съдебно-деловодни разноси, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Варненски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____